

עפ"ג 18140/04/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

18 מאי 2022

בפני כב' השופטים א' דראל, א' אברבנאל, ח' זנדברג

עפ"ג 18140-04-22 אברמס נ' מדינת ישראל

בעניין: פלוני

ע"י עוה"ד מנחם שטאובר, עופר ארליך

המערער

נגד

מדינת ישראל

ע"י עו"ד נורית לנגנטל-שוורץ

המשיבה

פסק דין

השופט א' דראל:

ערעור על גזר-דין שניתן בבית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' גבאי-ריכטר) מיום 23.2.2022 בת.פ. 9529-01-20. בגזר הדין הוטל על המערער עונש של 300 שעות שירות לתועלת הציבור, 3 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים, והתחייבות של המערער בסך 5,000 ₪ שלא יעבור את העבירות בהן הורשע למשך שנתיים. הערעור מופנה נגד אי-ביטול הרשעת המערער.

הרקע העובדתי וגזר הדין

1. ביום 26.10.2020 המערער הורשע על פי הודאתו, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של נהיגה נמהרת של רכב לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), ושל תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין.

2. לפי תיאור העובדות שבכתב האישום המתוקן, שבאמור בו הודה המערער, ביום 14.11.2018 בשעה 20:30 לערך התגלע ויכוח בין המערער לבין מאבטחת בחניון בית החולים "שערי צדק" בדבר תשלום עבור החניה בחניון. משהשניים לא הגיעו להסכמה, ניסה המערער לצאת עם רכבו מהחניון, בעוד שהמאבטחת נעמדה מול הרכב כדי לעצור אותו. למרות זאת, המשיך המערער בנסיעה של מספר מטרים, כך שהמאבטחת נמצאת על מכסה המנוע של רכבו.

3. בעניינו של המערער הוגש תסקיר שירות המבחן. התסקיר לימד על כך שאין למערער הרשעות קודמות, הוא הצליח לבטא אמפטיה וחיבור לפגיעה שגרם ולהשלכותיה, תוך התבוננות פנימית על משמעות הפגיעה באחר. לצד זאת העריך שירות המבחן כי קיימים גורמי סיכון להישנות עבירות חוזרות בעתיד. לאור המוטיבציה שהפגין המערער, המליץ שירות המבחן לדחות את הדין בעניינו של המערער, לצורך בחינת התאמתו השתלבות בתכנית "צדק מאחיה" המתקיים בשירות המבחן. המערער אכן השתלב בתכנית והשלים הליך גישור עם המערער, ואף נחתם הסכם פיצוי ביניהם. שירות המבחן מסר כי המערער מתחבר באופן אותנטי לבעייתיות שבהתנהלותו, תוך שהוא נושא באחריות על מעשיו ומבין את השלכותיהם. משכך, המליץ שירות המבחן על עונש חינוכי-שיקומי בהיקף של 250 שעות שירות תועלת הציבור, ומאסר מותנה. לבקשת בית המשפט הוגש תסקיר שלישי, שבו התייחס שירות המבחן לשאלת ביטול ההרשעה. בעניין זה מצא שירות המבחן כי בשים לב לכך שהמערער "עבר הליך גישור משמעותי ומרגש עם המתלוננת, תוך שהשלים לאחרונה את תשלומי הפיצויים שנקבעו בין הצדדים, ולאור המתואר כי משולב כיום בלימודי תואר ראשון במשפטים, נראה שעושה מאמצים להתפתחות אישית ומקצועית ולניהול אורח חיים נורמטיבי ומתפקד", יש מקום לבטל את הרשעתו וכך המליץ.

4. בגזר הדין עמד בית משפט קמא על נסיבות המקרה, ועל חומרת התנהגותו של המערער, והוא העמיד את מתחם העונש ההולם על עונש של מאסר לפרק זמן קצר ועד 9 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות.

5. באשר לקביעת העונש בתום המתחם, ובהתייחס לסיבות שאין קשורות לביצוע העבירה, עמד בית משפט קמא, בין היתר, על כך שהמערער הודה בכתב האישום המתוקן בהזדמנות הראשונה; כי עבר תהליך גישור משמעותי עם המתלוננת, ואף נחתם ביניהם הסכם פיצוי, שקיים על ידי המערער בפועל, ונקבע שזו נסיבה משמעותית לקולה המעידה על עומק קבלת האחריות; כי המערער צעיר בגילו, אב טרי, שומר על נציבות תעסוקתית ולומד משפטים.

6. בית משפט קמא קבע כי אלמלא שיקולי שיקום, היה מקום להטיל על המערער עונש של מאסר בעבודות שירות עד לאמצע מתחם הענישה, אולם נקבע כי נוכח התנהלותו של המערער עד עתה, וקיומו של יסוד איתן לסברה שהוא ימשיך בדרכו החיובית גם בעתיד - יש מקום לחרוג ממתחם הענישה והסתפק במאסר על תנאי ובשירות לתועלת הציבור. באשר לשאלת ביטול ההרשעה, קבע בית המשפט כדלקמן:

"על נאשם המבקש כי הרשעתו תבוטל להוכיח כי נסיבות המקרה מאפשרות ביטול הרשעה מבלי לוותר על שיקולי ענישה אחרים כגון ענישה הולמת, גמול והרתעת היחיד והרבים, לצד הוכחת קיומו של נזק קונקרטי וחרגי שייגרם לו מעצם הותרת ההרשעה על כנה. הנאשם אינו עומד במי מהתנאים. ראשית, מעשהו של הנאשם חמור בנסיבותיו ואף באופן כללי, ואינו מאפשר את ביטול ההרשעה. ביטול הרשעה בנסיבות כאלה יעביר מסר שגוי ולא רצוי לנאשם ולציבור בכללותו, לפיו פגיעה אלימה במשרתי ציבור אגב מילוי תפקידם, רק בשל ויכוח שהתגלע עמם, ניתן למחילה כה משמעותית. בית המשפט יחטא לתפקידו הציבורי, אם יבטל את ההרשעה בנסיבות אלה. מעבר לדרוש, עצם לימודי המשפטים אינו מבסס במידה הנדרשת את החשש מפני נזק קונקרטי" (ר' עמ' 5 לגזר הדין מיום 23.2.2022).

עיקרי טענות הצדדים

7. טענות המערער מוקדו בשאלת ההרשעה. לפי הנטען בנימוקי הערעור בכתב ובעל פה, בית המשפט לא נתן משקל מספק להליך הצדק המאחה שהתקיים בין המערער לבין המאבטחת בבואו לדון בשאלת ההרשעה, כמו גם להמלצת שירות המבחן להימנע מהרשעה; כי קביעת בית המשפט שהמערער פגע ב"משרתי ציבור אגב מילוי תפקידם" חורגת מסעיף 379 לחוק העונשין שבו הורשע הנאשם; כי ביטול הרשעה אינו בגדר "מחילה", אלא המדובר בקביעה כי בנסיבות העניין גוברת הפגיעה בנאשם על הפגיעה באינטרס הציבורי; וכי המערער סטודנט ללימודי משפטים, אשר הרשעתו תפגע ביכולתו לעסוק בעריכת דין, ומדובר בנזק קונקרטי המצדיק הימנעות מהרשעה.
8. המערער מוסיף כי בית המשפט ביטל הרשעות בעבירות חמורות מאלה שבהן הורשע המערער, ומשכך נטען כי ניתן לבטל את הרשעת המערער מקל וחומר.
9. במהלך הדיון הזכיר בא-כוח המערער הליך אחר שנדון לפני בית משפט קמא, ולשיטתו לפי גזר הדין שניתן שם ללא הרשעה, אין כל הצדקה לתוצאה שאליה הגיע אותו מותב במקרה שלפניו. שם דובר במי שהודה בעבירה של תקיפה סתם כלפי בת זוג, של אדם שהתיז מים על פני המתלוננת ובעט פעם אחת בישבנה.
10. המשיבה מבקשת לקיים את גזר הדין מטעמיו ולהותיר את הרשעת המערער על כנה. היא הצביעה על כך שהמעשה נושא הערעור הוא ברף הגבוה, וכן טענה להבחנות שיש לערוך בין עניינו של המערער לעניינם של אחרים, שאליהם הפנה בא-כוח המערער.

דין והכרעה

11. לאחר שמיעת טענות הצדדים מצאנו כי דין הערעור להידחות. הכלל הוא כי מי שביצע עבירה יורשע בדינו, והיעדר הרשעה הוא חריג לכלל. האפשרות להימנעות מהרשעה מחייבת עמידה בשני תנאים מצטברים: הראשון - על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; השני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (ר' ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב(3) 337, 342-341 (1998) (להלן: **עניין כתב**); רע"פ 1947/22 **שריף קבהא נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 ((23.3.2022).
12. העבירות שבהן הודה המערער, אינן קלות, וביטול ההרשעה יפגע בשיקולי ענישה נוספים. המערער פגע במאבטחת, נהג באופן שסיכן את חייה, וגרם לה לחבלה, ונקל לשער את תחושת הפחד והאימה שאחזו בה. המעשה ככזה מקשה על הימנעות מהרשעה.
13. אשר לפגיעה האפשרית במערער, הרי שאף אם להרשעה יכול ותהיה השפעה על מתן רישיון לעריכת דין, הרי ששיקול הדעת מסור בידי לשכת עורכי הדין (ר' סעיף 44 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961), וניתן יהיה לתת במסגרת ההחלטה בעניינו ביטוי לשיקולים השונים. דומה כי ראוי שדבר הרשעתו יהיה גלוי בפני גורמי הרישוי המוסמכים בעניין (ר' רע"פ 1119/18 **מוחמד חסן נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (9.5.2018); רע"פ 1240/19 **עופר בר לוי נ'**

מדינת ישראל, פסקה 8 (24.3.2019); רע"פ 3224/19 **אדם אביב נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (28.5.2019).
כך, יוכל להינתן מלוא שיקול הדעת למכלול ההיבטים: המעשה מצד אחד, והליכי השיקום מצד שני.

14. איננו מקלים ראש במאמצים שעשה המערער לתקן את דרכיו, לבטא את הכרתו באחריות ולפצות את המתלוננת, ויש לברך את המערער עליהם, אלא שמאמצים אלה קיבלו ביטוי בענישה המתונה ואין בהם כדי להצדיק הימנעות מהרשעה, ובנוסף, כאמור, הדעת נותנת שהדברים יוכלו לקבל ביטוי בעת שלשכת עורכי הדין תדון בקבלתו לשורותיה.

15. על יסוד האמור, אנו דוחים את הערעור.

המזכירות תעביר את פסק הדין לבאי כוח הצדדים (בהסכמתם)

ניתן היום, י"ז אייר תשפ"ב, 18 מאי 2022, בהעדר הצדדים.

חיה זנדברג, שופטת

**אלי אברבנאל,
שופט**

ארנון דראל, שופט